

Durmuş Hocaoğlu

Öz Türkçecilik ve “Türk’ün Altın Çağı”nın İhyâsı

Yeniçağ., “Analiz”., 17 Eylül 2006, Pazartesi., s.08
“Analiz” Sıra No: 445; 2006-107; Eylül-09

YENİÇAĞ

Öz Türkçecilik akımının bir dil akımı değil siyâsî, ideolojik bir akım olduğunu söyleyiydik; ancak, modern çağlardaki hemen bütün dil akımlarının da aynı vasıfta olduğuna dikkat çekmek gerekmektedir: Batı’da ilim, felsefe ve edebiyat alanlarında çok uzunca bir müddet Lingua Franca olarak tartışılmaz bir hâkimiyet te’sis etmiş olan Latince’nin yerine İngilizce, Fransızca, Almanca v.b. dillerinin ikame oluşları da böyledir. Ne var ki bu millî diller Latince’nin yerini alırken kökten bir yıkılıp yeniden yapılanma geçirmemişler, bilakis, Latince ve Yunanca kaynaklardan beslenmiş şekilleriyle teşekkül etmişlerdir. Halbuki Türkiye’de vaziyet böyle olmamış, süreç başka türlü çalışmıştır. İlk, münevver tabakanın kullandığı Yüksek Türkçe’nin halka indirgenebilmesini sağlayabilmek maksadıyla bir sâdeleştirilmeye tâbi’ tutulmasıyla yola konulmuştur. Bu tarihte nazarı dikkatleri celbeden mühim bir husus, münevverlerin Türkçesinin, bilhassa Tanzîmat ile birlikte klasik döneme nazaran Arapça ve Farsça’ya daha fazla açılarak daha da ağırlaşması ve bir tür jargona dönüşmesidir; bu jargon, şâyet yaygın ve güçlü bir eğitimle takviye edilebilseydi, zamanla, jargon olmaktan çıkarak geniş kitlelere yayılarak halka mâlölabilirdi ki böylelikle de Latince ve Yunanca’nın bugünkü İngilizce’yi oluşturması gibi bir oluşum yaşanırdı. Ancak eğitimin yetersizliği de buna mâni’ oldu ve bu sûretle inteligentsiya (havass) ile avâm arasında ciddi bir dil kopukluğu ortaya çıktı. İşte ilk dil sâdeleştirmeleri bu şekilde başladı; bu, bu daracık mekânda sayıp dökemeyeceğimiz kusurlarına rağmen yine de mâkul ve doğru ‘sayılabilecek’ bir milliyetçilikti. Fakat kısa sürede, mecrâ değişmeye başladı.

Bu değişme, zamânının alevlenen yıkıcı milliyetçilik anlayış ve uygulamalarının bir netîcesi idi. Türklerden değil, Türklerin tebaasından kaynaklanan Yıkıcı Milliyetçilik, İmparatorluğun ilk önce gayri müslim tabakasından geldiğinde bir travma oluşturmamıştı, çünkü ne de olsa onlar “Milel-i İslâm”dan, yâni din kardeşimiz değillerdi; eh gâvur gâvurdur, netîce îtibâriyle, beklenir; ammâ, din kardeşimiz, kavm-i necîb-i Arab’dan da mı? Hayır, olabilemezdi. Fakat korkulmaması bile gereken oldu; nasıl olduysa oldu. İşte bu, travma yarattı; çünkü sindirilebilir gibi değildi: Türkler artık kelimenin tam mânâsıyla çok güvendikleri din kardeşleri tarafından arkadan vurulduklarını hissettiler. Buna bir cevap verilmesi gerekiyordu - diye düşünüldü - ve en kötü cevap verildi: Siyâseten hissedilen acı çâresizliğin intikamı, kültürel olarak alındı ve böylelikle tebaamızın yıkıcı milliyetçiliğine bir respons olarak bu defa bir başka yıkıcı milliyetçilik, bir başka yanlış milliyetçilik doğmuş oldu: Mâdem öyle, işte böyle; sen beni tanıyorsan ben seni hiç tanıyorum!

Artık Türkçe’ye Arapça ve Farsça’dan - bilhassa Arapça’dan - girmiş olan kelimeler, en ziyâdece benimsenmiş ve yerleşmiş olanlar da dâhil, adetâ düşman olarak

görülmeye başlanmış, Araplar'ın Türk idâresinde yaşadıkları devirleri işgal devirleri addedmesi gibi, Yeni Türkler tarafından da Arapça kelimeler birer kültürel istilâ ajanı olarak addedilir olmuştu. Buna, Osmanlı Sekülerizmi'nin uzantısı ve en radikal sonucu olan Cumhuriyet Laisizmi'nin eklenmesiyle yanlışlık daha da katmerlendi. Arapça ve Farsça ile ilgili herşey, alfabeleri bile, hem “hâinleri” ve hem de “irticâ”yı tedâî ettiriyorlardı ve üstelik bütün bunlar, Cumhuriyet'in “Cumhuriyet İnsanı” (Homo Republicanus) Projesi'ne de taban tabana muhâlif idi. Çünkü Cumhuriyet ile birlikte, sâdece Türk tarihinde yeni bir sayfa açılmamış, tam aksine, yeni bir millet de yaratılmaya başlanmıştı. Bir anlamda Rusya'da bir dönem etkili olan Proletkült (Proleterya Kültürü) akımına benzer bu akım, Rusya'dakinin aksine, Türkiye'de çok müessîr oldu ve bundan da, “sâdeleştirme”nin çok ötelere uzanan, Öz Türkçecilik doğdu. Türk'ün “Gerçek Türk”, Türkçe'nin “Gerçek Türkçe” olduğu altın çağ, **“Türk'ün Altın Çağı”** ancak böyle ihyâ edilebilirdi.

